

Motion till riksdagen 2005/06:K226

av **Tobias Billström och Peter Danielsson (m)**

Utredning om införande av enmansvalkretsar vid val till riksdagen

1 Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en utredning om ett införande av enmansvalkretsar vid val till riksdagen.

2 Motivering

En viktig fråga för demokratin är hur valsystemet ser ut. Fram till 1909 hade vi enmansvalkretsar i Sverige. I varje valkrets utsåg väljarna en riksdagsledamot. Den som fick flest röster var vald. Efter 1909 har vi haft så kallade proportionella val, alltså med flera mandat per valkrets. Det har resulterat i partilistor med många, för väljarna, okända namn och stora valkretsar. Riksdagsledamöterna har därmed varit mer beroende av hur högt på partilistan de hamnar än av hur god kontakt de har med väljarna. De olika partiorganisationerna bestämmer i sina interna processer rangordningen vad gäller riksdagsplatserna, långt över väljarnas huvuden. Resultatet har blivit att alldeles för få svenska väljare känner till namnen på riksdagsledamöterna i den valkrets man bor.

Endast 21 riksdagsledamöter har de senaste två valen lyckats nå upp till den magiska åttaprocentsspärren och fått sin plats genom att folkets vilja gått före partiets. Alla andra riksdagsplatser (exakt 677 stycken) tillsattes i de två valen enligt partilistorna.

Därför måste systemet ändras. Sverige bör införa enmansvalkretsar i riksdagsvalet, så att den kandidat som blir vald faktiskt i första hand är ansvarig inför valmanskåren i sin valkrets. Det är de lokala väljarna och endast dessa som skall avgöra om han eller hon skall bli vald eller ej. Personvalet måste ges ett fullständigt genomslag.

Fel! Okänt namn på

I praktiskt taget alla brittiska underhusval under 1900-talet har det funnits valkretsar som gått emot strömmen. I dessa har väljarna valt att byta ut en sittande ledamot från det parti som ökade sin totala rösteandel mot en stark lokal kandidat från den förlorande sidan. Det visar att systemet fungerar i Storbritannien och det bör också kunna fungera i Sverige.

Enmansvalkretsar stärker den enskilde parlamentarikers ställning och tydliggör hans eller hennes ansvar inför väljarna. Därför bör regeringen under denna mandatperiod ta initiativ till en utredning om införandet av enmansvalkretsar i Sverige, med målet att de skall kunna implementeras till valet 2010.

Stockholm den 19 september 2005

Tobias Billström (m)

Peter Danielsson (m)